

ЧОМУ НОВОСІЛЛЯ НАЗИВАЮТЬ ЛЕВІНЧОЮ?

Невтоленна спрага пошуковця ніяк не дає спочинку Валентині Миколаївні Тумаш. Неспокій та непосидючість, жага досліджень, які так притаманні натурі краєзнавця, ведуть вчительку Мутвицької ЗОШ стежками ріднокраю, аби віднайти цікавинки його прадавньої історії. Задля цього пані Валентина

яка мешкає нині у Корці, описує родину Бокіїв. Славне це прізвище, бере воно початок від козацького роду.

Валерій Марчук, старший викладач кафедри адміністративного та інформаційного права Національного університету "Львівська політехніка", збирає матеріали про

Марчук, студентка Оксана Тумаш! Останнім часом по тричі на день спілкуюсь з Вірою Сидорчук із Дубровиці, яка збирає матеріали про період Великої Вітчизняної війни, вивчаючи архіви об'єднаного Дубровицько-Зарічненського військового комісаріату. До того ж Віра Миколаївна написала цікаві спогади про свою маму – новосільську вчительку Галину Павлівну Квітку. Вони стануть яскравим доповненням пошукової роботи, яку провела Антоніна Шукалевиц, вчителька Храпинської школи.

Завдяки пошукам секретаря Локницької сільської ради Тетяни Ляховець, маємо фото наших селян-учнів ФЗО, тих, хто розпочинав свій трудовий шлях на Донбасі. А ось про новосільських "американців" цікаво розповіла Антоніна Марчук з Кузнецовська. Та найцінніше джерело наших пошуків – розповіді старожилів Новосілля. Марія Яківна Марчук розповіла, як бомбили німці село, як везли вбивати євреїв у Морочне, про новосільську трагедію 1943 року, коли було вбито партизанами троє Сидорчуків та двох Марчуків.

- І все ж таки, Валентино Миколаївно, чому подекуди Новосілля називають Левінчою?

- Знайдено документи XVI століття, де вказано, що на місці сучасного Новосілля було дворище Половинчичі, з часом відбулись

КРАЄЗНАВСТВО

а й інших населених пунктів Зарічненщини. На мою електронну адресу постійно надходить цікава інформація з Пінська, Бреста, Мінська, Одеси. Я щиро дякую всім за сприяння у моїй пошуковій діяльності, а насамперед - висловлюю вдячність Павлу Дубінцю та праців-

Марія
Яківна
Марчук

Валентина Тумаш
опрацьовує
зібрані матеріали

невтолено вивчає документи обласного архіву, відправляється на пошуки виступів до Пінських скарбниць минувшини. Не встигла разом зі своїми гуртківцями ще натішитись вагогим доробком по вивченню історії села Комори, як швиденько взялась до іншої справи - надзвичайно важливої у її житті – збір матеріалів про рідне село своє, з такою милозвучною назвою - Ново-

родину Суддюків. Його прадід був суддею у Морочному.

Марія Марчук, учитель музики однієї із шкіл Рівного, описує новосільські забави, адже сім'я Марії Хомівни плекала музичні таланти і в свій час влаштовувала в Новосіллі танці.

А ось фольклор рідного села досліджувала Надія Воронко, старший вчитель Кухченської ЗОШ, моя

сілля. Дослідження вийшло таким цікавим, самобутнім, що Валентина Миколаївна поставила собі за мету підготувати до друку книгу "Новосілля над Веселухою". А поки що пані Тумаш люб'язно погодилась поділитись своїми враженнями від цієї праці з нашими читачами.

- Уже 10 років поспіль я займаюсь краєзнавчою роботою. Над якою б темою не працювала, щоб не шукала, якщо траплявся рядок зі словом Новосілля, - збирала цей матеріал у теку "Рідне село". За цей час вона стала досить вагомою - лише одних старих фотознімків більше півтисячі. Задля цього навіть проводила в селі акцію "Стара фотографія". Сучасні світлини, пов'язані з Новосіллям, знаходжу через мережу Інтернет. Написано до сотні сторінок тексту про село над Веселухою. Це копітка робота, але ж водночас, яка захоплююча, яка цікава!

- Чи підтримують Вас у цій справі Ваші земляки?

- Ну, звичайно! Найпершим моїм помічником і консультантом стала секретар Кухченської сільської ради Жанна Вакуліч. Вона ж дослідила батькову родину Юрашкевичів. Недавно і герб цієї шляхетської родини ми віднайшли. Ніна Бокій,

Старі фото
Новосілля

сестра. Який талант вона має! Три дні плакала над її нарисом "Заспівай мені, мамо...". Тут і сирітські, й історичні пісні, і веснянки. Занотовано й давній обряд весілля.

А скільки допомагають мені в роботі вчителі Алла Марчук, Галина Погорілець, їх вихованка Богдана

зміни у звучанні й залишилось - Левінча. Хоча найдавніша згадка про наше поселення над Веселухою - це ще таємниця. За час цієї дослідницької роботи зібрана така кількість дивовижних фактів, занотовано стільки цікавих подій, які стосуються не лише Новосілля,

никам Державного архіву Рівненської області Людмилі Леоновій та Нелі Трусік. Завдяки їм, опрацьовано документи про вибори членів гмінного зібрання в Локниці в 1919 році; діяльність Новосільського товариства землевласників 1925-26рр.; вибори підсолтиса Марчука Матвія Зіновійовича в 1935р.; допомога голодуючим селянам у 1936р.; збитки, нанесені Новосіллю німецькими окупантами; про осадника села Лагунова; виселення у Вологодську область. Все перерахувати не можливо. Я працювала в архіві протягом двох тижнів. У тому морі матеріалів, які стосуються нашої історії - можна було б втопитися, це захоплююча справа, яка позбавляє спокою, від якої нуртує все в душі. Й, певна річ, що на цьому дослідження ще не завершується. Бо ж кожний наступний день додає свою родзинку в пошуки.

Тож побажаймо Валентині Миколаївні, невтомній дослідниці ріднокраю, натхнення і творчої наснаги, а Новосіллю над Веселухою - погідних прийдешніх днів.

Розмову вела
Галина ГАВРИЛОВИЧ